

Zajęcia III Konstytucja 3 maja przyczynek do nowoczesnej myśli ustrojowej

Cele zajęć:

1. Uczeń zna i rozumie ideę trójpodział władzy jako podstawę współczesnej myśli ustrojowej
2. Potrafi wskazać elementy filozofii oświeceniowej w treści Konstytucji 3 maja
3. Doskonali pracę ze źródłem historycznym

Tok zajęć:

1. Przypomnienie pojęcia sejm walny
2. Idea trójpodziału władz Monteskiusza

Praca całą klasą, uczniowie po indywidualnym zapoznaniu się z tekstem odpowiadają na pytania: (tekst w e-bibliotece)

- Jakie rodzaje władzy wyróżnił Monteskiusz?
- Jakie kompetencje ma władza ustawodawcza?
- Jakie kompetencje ma władza wykonawcza?
- Jakie kompetencje ma władza sądownicza?
- Jak Monteskiusz uzasadniał konieczność rozdziału władz?

podsumowanie zapisanie wniosków

3. Prezentacja źródeł ikonograficznych Konstytucja 3 maja, jako sejm walnego (wprowadzenie w Sejm wielki) - e-biblioteka
4. Analiza Konstytucji 3 maja- praca ze tekstem źródłowym (e-biblioteka)
Uczniowie pracują w grupach zadaniowych, odpowiadają na załączone pytania

Grupa I- preambuła

- Wymień okoliczności powstania Ustawy rządowej
- Wyjaśnij sformułowanie „z stanami skonfederowanymi w liczbie podwójnej naród polski reprezentującymi”.
- Jaki cel przyświecał twórcom konstytucji?

Grupa II- art.II Ziemianie

- Jakie przywileje gwarantowała konstytucja szlachcie?
- Jaką rolę konstytucja wyznacza szlachcie?
- Wyjaśnij sformułowanie „*Wszelką szlachtę równymi być między sobą uznajemy, nie tylko co do starania się o urzędy i o sprawowanie posług Ojczyźnie, honor, sławę, pożytek przynoszących, ale oraz co do równości używania przywilejów i prerogatyw stanowi szlacheckiemu służących.*”

Grupa III art.III Mieszczanie, art.IV Chłopi

- Jakie znaczenie dla Rzeczypospolitej miało przyznanie praw mieszczanom i chłopom?
- Co gwarantowała ustawa chłopom? Oceń treść zapisu
- Jakie prawa otrzymali mieszczenie?

Grupa IV Rząd

- Jakie zasady ustrojowe zostały w tym rozdziale określone?
- Czyja teoria znalazła tu odzwierciedlenie?
- Wyjaśnij zapis „*Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu*”
- Wskaż źródło tego zapisu

PREZYDENT.PL

- W jakim wcześniej poznanym dokumencie spotkaliśmy taki zapis?

Grupa V art. VI Sejm

- Kto sprawował władzę ustawodawczą?
- Jak, według konstytucji miał funkcjonować sejm?
- Czym zajmuje się izba poselska i kto wchodzi w jej skład?
- Czym zajmuje się senat i kto wchodzi w jego skład?
- Jakie znaczenie miało zniesienie liberum veto?

Grupa VI art. VII Król

- Kto miał sprawować władzę wykonawczą
- Omów kompetencje tego rodzaju władzy
- Jakie miejsce w Rzeczypospolitej wyznaczała konstytucja królom?
- Co oznaczał zapis „Tron polski elekcyjnym przez familie mieć na zawsze chcemy i stanowimy”?
- Do jakiej tradycji nawiązuje ten zapis i co oznaczał? *„Król, któremu wszelka moc dobrze czynienia zostawiona być powinna”*

Grupa VII art. Król (fragment od słów Straż)

- Jaki rodzaj władzy reprezentuje Straż?
- Kto będzie wchodził w jej skład?
- oznacza treść zapisu *„Przeto każda ze Straży rezolucja pod imieniem królewskim i z podpisem ręki jego wychodzić będzie. Powinna jednak być podpisana także przez jednego z ministrów zasiadających w Straży”*. Czy potrafisz nazwać tę zasadę i wskazać państwo, w którym wcześniej już była stosowana?
- Jakie komisje będą działać w ramach Straży, czy potrafisz wskazać współczesny ich odpowiednik?

Grupa VIII art. VIII Władza sędziowska

- Kto miał sprawować ten rodzaj władzy?
 - Jaką strukturę wewnętrzną tego rodzaju władzy proponuje konstytucja i z czego to wynika?
 - Wyjaśnij zapis i oceń jego zasadność *„Sądy pierwszej instancji będą zawsze gotowe”*
5. Prezentacja pracy poszczególnych grup, podsumowanie, sporządzenie notatki.
 6. Podsumowanie zajęć: Nauczyciel zadaje pytanie- Jak oceniacie ideę trójpodziału władzy? W swojej wypowiedzi spróbujcie nawiązać do współczesnego ustroju Rzeczypospolitej. Uczniowie zgłaszają się, nauczyciel koordynuje dyskusję, podsumowuje i nadzoruje sformułowanie i zapisanie wniosków.

Autor: Izabela Rysak